

Miljøkonsekvensrapport for Lille Hejbøl

Lille Hejbøl ApS

Lille Hejbølvej 3
6870 Ølgod

Udarbejdet den 22. oktober 2025
Revideret 10. december 2025
Af miljørådgiver Nina Laudal Jensen

Ejer	Lille Hejbøl ApS
Driftsherre	Lille Hejbøl ApS
Kontakt	Jakob Nim Jensen – mob. 28431540 Bent Jensen – mob. 40273275
Husdyrbrugets adresse	Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod
Ejendomsnr.	9126527
Matrikel og ejerlav	Matrikel: 2a - Hejbøl Gde., Ølgod
CHR	19358
CVR / P-nummer	45208893
Konsulent/rådgiver	Nina Laudal Jensen – tlf. 96296642
Ansøgningsskema(er)	Husdyrgodkendelse.dk Skema nr.: 252768
Ansøgning efter husdyrloven	§ 16 a- tillæg
Bilag	Skema nr.: 252768 er vedhæftet følgende bilag; - Miljøkonsekvensrapport

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	5
Ikke teknisk resumé.....	5
Basisoplysninger	7
Tidligere godkendelser	7
Oplysninger om samdrift med andre ejendomme	7
Biaktiviteter	7
IE-brug	7
Projektets erhvervsmæssige nødvendighed	8
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	8
Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse	8
Indretning og drift	8
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	12
Foderopbevaring	14
Afløbsforhold.....	14
Beliggenhed	15
Planforhold	15
Landskab.....	16
Afstandskrav	18
Naturområder.....	19
Ammoniakemission	19
Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000).....	20
Kategori 1-natur	20
Kategori 2-natur	21
Kategori 3-natur	21
§ 3 områder	21
Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter	23
National beskyttelse af arter af planter og dyr	24
Biodiversitet – Den danske Rødliste	24
Lugt	25
Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte.....	26
Støv.....	26
Støj.....	27

Rystelser	28
Lys	28
Til- og frakørsels forhold	28
Transporter	29
Fluer og skadedyr	30
Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger	30
Forslag til egenkontrol	32
Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer	32
Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)	32
Affald	33
Døde dyr	34
Grundvand	35
Vandforbrug og vandinstallationer	35
Energi	36
Klima	36
BAT (ammoniak)	37
Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)	39
Miljøledelsessystem	39
Management/Godt landmandskab	39
Fodringsstrategi	41
Vand	41
Energi	42
Spildevand	42
Støj	43
Støv	43
Lugt	44
Opbevaring af husdyrgødning	44
Forarbejdning af husdyrgødning	45
Udbringning af husdyrgødning	45
Samlet BAT-vurdering	45
Eventuelle grænseoverskridende virkninger	45
Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgtes virkning på miljøet	46
Tiltag ved ophør	46

Befolkningen og menneskers sundhed	46
Alternative løsninger	47
Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.	47
Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten	48

Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver en planlagt ændring af Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod, beliggende i Varde Kommune.

Rapporten beskriver de faktiske forhold i dag samt udvidelsens karakteristika, herunder den forventede drift efter ibrugtagning. Hertil vurderes konsekvenser forbundet med udvidelsen.

Rapporten er opbygget jf. Bilag 1 i Bek. nr. 1089 af 16/10/2024 (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Ikke teknisk resumé

Beskrivelse af det ansøgte

Lille Hejbøl ApS, Lille Hejbølvej 3, 6870 Ølgod søger om et tillæg til miljøgodkendelse på baggrund af et ønske om at bygge en ny hønnikestald, hønsestald samt en babystald til smågrise. Derudover søges der om tre nye containerhuse.

Ejendommen fik i 2013 en miljøgodkendelse til at udvide sin ægproduktion i forbindelse med nye EU-krav til dyrevelfærd. Samme år blev der givet et tillæg til miljøgodkendelsen, da der viste sig en mulighed for en større produktion end først forventet.

I 2020 blev der givet en §16a-miljøgodkendelse til at ændre produktionssystemet i hønsestaldene til skrabæg samt mulighed for at udnytte de eksisterende svinestalde optimalt. Derudover blev der søgt om lovliggørelse af to klimacontainere, som anvendes til de mindste smågrise, samt om tilladelse til opførelse af et nyt halmhus.

Husdyrbruget er kategoriseret som et IE-brug, da der er flere end 40.000 stipladser til fjerkræ, hvilket betyder, at der er særlige krav til at leve op til den bedste tilgængelige teknik for et husdyrbrug af denne størrelse.

Ejendommens beliggenhed i landskabet og i forhold til beboelser

Ejendommen ligger i det åbne land. Den nærmeste nabo uden landbrugspligt ligger ca. 509 meter sydvest for ejendommen, og den nærmeste samlede bebyggelse ligger ca. 1.617 meter nordvest. Byen Ølgod ligger ca. 3,9 km væk. Ejendommen ligger i et særligt værdifuldt landbrugsområde, hvor jordbrugsdrift prioriteres, og der forventes ikke væsentlige konflikter med omgivelserne.

Der planlægges opført nye stalde til høns og hønniker, tre containerhuse samt en babystald til smågrise. Bygningerne placeres i passende afstand til eksisterende stalde og opføres i afdæmpede farver. Der etableres solceller på taget af den nye hønsestald og hønnikestald samt mulighed for varmevekslere på siden af begge bygninger. Højden bliver ca. 3 meter til ben og ca. 8 meter til kip. Landskabet med læhegn vil skærme og begrænse indkig til ejendommen.

Den nye hønnikestald er placeret på et tidligere udpeget beskyttet dige. På baggrund af tilgængelige luftfotos samt oplysninger fra både nuværende og tidligere ejer vurderes det, at der ikke har været et sten- eller jorddige på den pågældende lokalitet i mindst 53 år. Der findes ingen synlige terrænmæssige spor efter et

dige, og området har gennem årtier været sammenhængende landbrugsareal uden fysiske adskillelser. Udpegningen af et beskyttet dige på stedet vurderes derfor at bero på en fejl.

Afstandskravene til relevante områder overholdes generelt, bortset fra afstanden til naboskel for containerhuset og den nye hønsestald, hvor der søges dispensation (henholdsvis 28 og 15 meter). Mod syd ligger kun landbrugsarealer, og der er ingen bebyggelse eller anden følsom anvendelse i nærheden, hvorfor de reducerede afstande samlet set ikke vurderes at medføre gener for naboer eller offentligheden.

Eventuelle gener fra produktionen i staldene (lugt, støj, fluer, transport m.v.)

Lovens krav til maksimal lugtpåvirkning af naboer, byområder og samlet bebyggelse er overholdt.

Støj- og vibrationspåvirkninger fra stalden og øvrige installationer vurderes ikke at være væsentlige, da størstedelen af aktiviteterne foregår indendørs, og der er betydelig afstand til nærmeste nabo.

Ejendommen er omkranset af beplantning på alle sider, og der er beplantning ud mod offentlig vej. På grund af ejendommens indretning og drift, forventes der ikke at der vil opstå lysgener for de omkringboende i forhold til udendørs belysning.

Der foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus, og alle udendørsarealer samt foderområder holdes ryddelige. I nudriften har der ikke været problemer med fluer, og der forventes heller ikke problemer fremover. Rottebekæmpelsen udføres systematisk og fortsætter uændret i fremtidig drift.

Transport til og fra ejendommen forventes at være begrænset, og indkørslen til stalden ligger i god afstand fra beboelser.

Samlet vurderes det, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener i form af lugt, støj, støv, vibrationer, lys, skadedyr, fluer, opbevaring af døde dyr eller trafik.

Ammoniakpåvirkning af natur nær ved anlægget

Ejendommen ligger henholdsvis ca. 8 km fra nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Habitat-område Borris Hede) og ca. 2,8 km fra nærmeste kategori 2-naturområde. Beregninger viser, at ammoniakdepositionen på disse områder ligger langt under de maksimale tilladte værdier.

Nærmere naturområder (kategori 3) og § 3-beskyttede enge, moser og søer ligger mellem ca. 265 meter og 400 meter fra anlægget. Her er merbelastningen med kvælstof beregnet til mellem 2,0 og 6,5 kg N/ha/år. De vurderede områder er generelt næringsrige, isolerede og påvirket af intensivt landbrug, og de indeholder få eller ingen kvælstoffølsomme arter. Kommunen har gennemført en forhåndsvurdering og kommet frem til, at de beregnede merbelastninger ikke vil medføre ændringer i naturtilstanden eller skade de beskyttede naturområder.

På baggrund af disse vurderinger forventes en udvidelse af bedriften ikke at medføre væsentlig forringelse af miljøet i forhold til ammoniakdeposition på nærliggende naturområder.

Anvendelse af Bedst tilgængelige teknologier (BAT)

BAT-niveauet (Bedste Tilgængelige Teknologi) er fastsat for den nye hønsestald, hønnikestald og babystald samt for de eksisterende stalde i henhold til tidligere afgørelser.

For æglæggende høns er den godkendte teknologi hyppig udmugning, hvor tre ugentlige udmugninger reducerer ammoniakemissionen med 36 %. De eksisterende æglæggestalde udfører tre ugentlige udmugninger, og dette vil også være tilfældet i de nye stalde. For hønniker findes der ingen godkendt teknologi til ammoniakreduktion.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet, og kravene til BAT overholdes.

Alternativer

Den ansøgte løsning er valgt, da den giver den mest optimale udnyttelse af de eksisterende fysiske rammer, der er til rådighed.

Der er desuden vurderet alternative muligheder for placering af byggeriet.

Det er blandt andet overvejet at placere de nye stalde længere mod syd i forlængelse af de eksisterende hønsehuse. Denne løsning er fravalgt, da det vurderes mest optimalt at etablere en større stald på vestsiden af æglæggestaldene. Derudover er den nye hønnikestald placeret således, at smitterisikoen fra grise til hønniker mindskes.

Ophør

Ved ophør af produktionen fra ansøgers side vil produktionen formentlig blive fortsat af en ny ejer. Hvis produktionen helt ophører, vil gødnings- og foderanlæg blive tømt og rengjort. Farligt affald, olie og kemikalier vil blive fjernet efter gældende regler.

Basisoplysninger

Tidligere godkendelser

Afgørelse	Projektets omfang
§12 godkendelse 10. december 2009	
Tillæg til §12 miljøgodkendelse 4. januar 2013	
Revurdering af § 12 miljøgodkendelse 3. oktober 2018	
§16a miljøgodkendelse 25. september 2020	Flexgodkendelse. Ændring af ægproduktion til skrabeæg

Tabel 1. Tidligere godkendelser

Oplysninger om samdrift med andre ejendomme

Der ejes ingen andre ejendomme, hvorpå der er husdyr.

Biaktiviteter

Der er den 24. april 2006 givet tilladelse til en Faust halmfyr type E 21-4 med en ydelse på 500 kWh. Halmfyret producerer varme til smågrisene og fjerkræstaldene.

IE-brug

Dette er et IE-husdyrbrug, da der er flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Projektets erhvervsmæssige nødvendighed

Udvidelsen er erhvervsmæssigt nødvendig for at sikre en fortsat konkurrencedygtig og bæredygtig drift. Den øgede produktionskapacitet skal gøre det muligt at imødekomme den stigende efterspørgsel på æg og samtidig udnytte produktionsanlægget og de eksisterende ressourcer mere effektivt.

Udvidelsen bidrager til en mere rationel drift med bedre arbejdsforhold, lavere produktionsomkostninger pr. enhed og forbedret energiudnyttelse gennem moderne tekniske løsninger som solceller og varmevekslere. Dette er afgørende for at kunne opretholde en rentabel produktion under de gældende markedsvilkår og miljøkrav.

Derudover er udvidelsen et vigtigt led i processen med at sikre bedriftens økonomiske bæredygtighed i forbindelse med et igangværende generationsskifte. Investeringen skal medvirke til at skabe et solidt og fremtidssikret grundlag for den næste generation på ejendommen.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer eller ny bebyggelse

Der ansøges om opførelse af en ny hønnikestald, en hønsestald samt en babystald til smågrise. Derudover søges der om opførelse af tre nye gødningshuse.

Hønnikestalden får en størrelse på ca. 115 meter i længden og 37,5 meter i bredden. Benhøjden bliver ca. 3 meter, og højden til kip ca. 8 meter.

Den nye hønsestald får en størrelse på ca. 130 meter i længden og 33 meter i bredden. Benhøjden bliver ca. 3 meter, og højden til kip ca. 8 meter.

Der ansøges endvidere om opførelse af tre gødningshuse, som hver vil have en størrelse på ca. 8 x 13 meter.

Alle nye bygninger vil blive opført i afdæmpede farver, så de fremstår harmonisk i landskabet.

Der ønskes mulighed for at etablere overdækning på de to største beholdere. I ansøgningen er der ikke medregnet ammoniakreduktionseffekten af overdækningen. Effekten af overdækningen kan i stedet anvendes i forhold til BAT-krav ved en eventuel senere udvidelse.

Indretning og drift

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige staldafsnit, dyretyper, staldsystemer og produktionsarealer.

Stald	Dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift 2013 (§12 tillæg)	Nudrift (§16 a fra 2020)	Ansøgt 2025
1. Hønsestald	Bur med bånd (3 gange ugentlig udmugning)	2.540	-	-

	Skrabe- og friland, fler-etagesystem med bånd (3 gange ugentlig udmugning)	-	3.603	3.603
2. Hønsesald	Bur med bånd (3 gange ugentlig udmugning)	3.187	-	-
	Skrabe- og friland, fler-etagesystem med bånd (3 gange ugentlig udmugning)	-	3.561	3.561
3. Hønsesald	Bur med bånd (3 gange ugentlig udmugning)	3.187	-	-
	Skrabe- og friland, fler-etagesystem med bånd (3 gange ugentlig udmugning)	-	3.492	3.492
4. Hønsesald	Bur med bånd (3 gange ugentlig udmugning)	1.424	-	-
	Skrabe- og friland, fler-etagesystem med bånd (3 gange ugentlig udmugning)	-	2.184	2.184
5. Hønnikesald	Hønniker, konsumæg. Bur med bånd eller gødningskælder	2.719	3.864	3.864
6. Fare-, klima- og poltestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv.	395	395	395
	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	361	361	361
	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	212	212	212
7. Klimastald	Smågrise. To-klimastald, delvis spaltegulv	231	231	231
8. Løbe- og drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse.	-	190	190
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	984	984	984
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	139	139	139
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	116	116	116
	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	72	72	72
17. 2 nye klima-containere	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50%/50%)	-	106	106
25. Ny hønnikesald	Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme			7.172
26. Ny babystald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv			70
27. Ny hønsesald	Flexgruppe: Høner, konsumæg; Fler-etagesystem			6.725
Sum		15.567	19.510	33.477

Tabel 2. Dyretype, staldsystem, produktionsareal og miljøteknologi

På figur 1 fremgår placeringen af de fremtidige driftsbygninger, og i tabel 2 ses en oversigt over produktionsarealer og staldsystemer.

Produktionsarealet til høns og hønniker blev i gældende godkendelse opgjort på baggrund af Fødevarerstyrelsens og ansøgers opmålinger af nytteareal og redeareal. Siden den seneste godkendelse er der sket en præcisering i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvor definitionen af produktionsareal for fritgående

æglæggende høns er ændret. Derfor er produktionsarealet i hønsestalde og hønnike stalde opgjort som nyttearealet.

Redearealet er derfor fratrasket både i nudrift og i ansøgt drift i denne ansøgning.

I bygning 5 (hønnikestald) har der tidligere været regnet med en ammoniakreduktion ved to ugentlige udmugninger. Denne miljøteknologi kan imidlertid ikke anvendes ved hønniker, og effekten er derfor fjernet fra de aktuelle beregninger.

Produktionsarealet i svinestaldene blev i den gældende godkendelse opgjort på baggrund af en detaljeret opmåling af stierne, foretaget af ansøger. Gangarealer blev i den forbindelse fratrasket. Produktionsarealerne er uændrede i forhold til den gældende godkendelse. I nærværende ansøgning søges der dog om etablering af en ny babystald på 70 m².

Figur 1. Situationsplan

Bygning 1. Hønsestald med æglæggende høns. Stalden huser skrabe høns i et fler-etagesystem med gødningsbånd. Der vil være 3 gange ugentlig udmugning.

Det sydøstlige hjørne af bygningen er indrettet til ægpakkeri og lager.

Bygning 2. Hønsestald med æglæggende høns. Stalden huser skrabe høns i et fler-etagesystem med gødningsbånd. Der vil være 3 gange ugentlig udmugning.

- Bygning 3. Hønsestald med æglæggende høns. Stalden huser skrabehøns i et fler-etagesystem med gødningsbånd. Der vil være 3 gange ugentlig udmugning.
- Bygning 4. Hønsestald med æglæggende høns. Stalden huser skrabehøns i et fler-etagesystem med gødningsbånd. Der vil være 3 gange ugentlig udmugning.
- Bygning 5. Opdrætsstald til hønniker. Stalden huser hønniker i et fler-etagesystem med gødningsbånd men gulvtypen er: Hønniker, konsumæg. Bur med bånd eller gødningskælder.
- Bygning 6. Svinestald til diegivende søer, smågrise, polte, sygestier og udleveringsrum. Stalden er indrettet med kassestier, delvis spaltegulv i farestalden, to-klimastald med delvis spaltegulv og delvis spaltegulv, samt delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv.
- Bygning 7. Smågrisestald indrettet som to-klimastald med delvis spaltegulv.
- Bygning 8. Drægtighedsstald indrettet til løsgående drægtige søer med dybstrøelse, samt løbeafdeling til løsgående søer (og orner) med delvis spaltegulv. Derudover er der stier til polte/gylte på delvis spaltegulv, 25-49 % fastgulv. Der er anvendt Flexgruppen, Alle svin, 25-49 % fast gulv.
- Bygning 9. Eksisterende gyllebeholder på 1.100 m³. Der er naturligt flydelag. Der ledes vand fra vaske- og fylde plads samt mødding (byg 18) til beholderen.
- Bygning 10. Mellembygning/gang mellem drægtighedsstalden og farestalden.
- Bygning 11. Gastæt silo til korn
- Bygning 12. Værksteds- og serviceafdeling
- Bygning 13. Garage og serviceafdeling
- Bygning 14. Stuehus
- Bygning 15. Eksisterende gyllebeholder på 1.400 m³. Der er naturligt flydelag.
- Bygning 16. Eksisterende gyllebeholder på 2.500 m³. Der er naturligt flydelag men der ønskes mulighed for etablering af overdækning.
- Bygning 17. To klimacontainere med drænet gulv og spalter (50/50)
- Bygning 18. Møddings- og vaskeplads på 500 m², samt påfyldningsplads til marksprøjte. Møddingspladsen er reduceret i denne ansøgning.
- Bygning 19. Halmlade
- Bygning 20. Gyllebeholder på 3.000 m³. Der er naturligt flydelag men der ønskes mulighed for etablering af overdækning.
- Bygning 21. Kemikalierum
- Bygning 22. Maskinhus med opbevaring af dieselolietank, spildolie

- Bygning 23. Halmfyr
- Bygning 24. Halmhus
- Bygning 25. Ny hønnikestald på ca. 37,5*115 m. Stalden skal huse hønniker i et skrabe-høns-system i et fler-etagesystem med gødningsbånd men gulvtypen er: Hønniker, konsumæg – gulvdrift med eller uden gødningskumme.
- Bygning 26. Ny babystald på 16*4,4 m.
- Bygning 27. Ny hønsestald på 33*130 m. Stalden skal huse skrabe-høns i et fler-etagesystem med gødningsbånd. Der vil være 3 gange ugentlig udmugning.
- Bygning 28. Containerhus til opsamling og opbevaring af hønsemøg fra båndanlæg. Containeren afhentes af biogasselskabet cirka én gang om ugen.
- Bygning 29. Containerhus til opsamling og opbevaring af hønsemøg fra båndanlæg. Containeren afhentes af biogasselskabet cirka én gang om ugen.
- Bygning 30. Containerhus til opsamling og opbevaring af hønsemøg fra båndanlæg. Containeren afhentes af biogasselskabet cirka én gang om ugen.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Nedenstående tabel er en oversigt over husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg. I tabel 4 fremgår flere oplysninger om husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
15. Gylletank 1400 m ³	Flydende				319
16. Gylletank 2500 m ³	Flydende				583
9. Gylletank 1100 m ³	Flydende				334
20. Gylletank 3000 m ³	Flydende				747
18. Reduceret møddingsplads	Fast				268
28. Containerhus	Fast				104
29. Containerhus	Fast				104
30. Containerhus	Fast				104

Tabel 3. Husdyrbrugets fremtidige gødningsopbevaringsanlæg

Opbevaringsanlæg	Før udvidelsen (m ³)	Efter udvidelsen (m ³)	Byggeår / 10 års beholderkontrol	Teknologi
Gyllebeholder (bygning 9)	1.100	1.100	1978/2009	Flydelag
Gyllebeholder (bygning 15)	1.400	1.400	1982/2009	Flydelag

Gyllebeholder (bygning 16)	2.500	2.500	2002/2011	Flydelag/mulighed for overdækning
Gyllebeholder (bygning 20)	3.000	3.000	2007/2017	Flydelag/mulighed for overdækning
Gyllekanaler	720	720		
3 fortanke	60	60		
I alt	8.780	8.780		

Tabel 4. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv.

Den flydende husdyrgødning fra svinestaldene pumpes via fortankene til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

En del af den faste gødning fra hønsene bliver skyllet ud og opbevaret i gylletankene som flydende husdyrgødning. Den resterende faste gødning opbevares i lukket container, indtil det leveres til Bigadan Herning. Gyllen flyttes mellem gyllebeholderne vha. traktordreven gyllepumpe. Tømning af tankene sker vha. selv-læssende gyllevogne.

CHR-nr./Besæt.nr: 19358 / 5100		
Høniker, konsum, 118 dage, Gulvdrift	147.500,0 Stk	207
		207
CHR-nr./Besæt.nr: 19358 / 19358		
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25-49% fast	350,0 Stk	186
Smågrise, Drænet gulv + spalter (50/50)	350,0 Stk	44
Smågrise, Drænet gulv + spalter (50/50)	16.121,0 Stk	1.872
Årshøner, fritgående, konsumæg, Fler-etage med gødnin..	29.916,0 Årsdyr	652
<i>Hus 2. Biogas staldg.</i>		
Årshøner, fritgående, konsumæg, Fler-etage med gødnin..	18.497,0 Årsdyr	1.295
<i>Hus 4 Gylle</i>		
Årshøner, fritgående, konsumæg, Fler-etage med gødnin..	30.532,0 Årsdyr	666
<i>Hus 1 Biogas staldg.</i>		
Årshøner, fritgående, konsumæg, Fler-etage med gødnin..	29.226,0 Årsdyr	2.046
<i>Hus 3 Gylle</i>		
Årssøer, løbe-og drægtighedsst., Løbe-/dr.st.,Løsg. Dybst..	67,0 Årsdyr	120
Årssøer, løbe-og drægtighedsst., Løbe-/dr.st.,Løsg. Dybst..	420,0 Årsdyr	752
Årssøer, farestald, Fare st., kassesti, delvis sp.	487,0 Årsdyr	857
		8.489
I alt		8.696

Tabel 5. Produceret husdyrgødning i nudrift

Produktionen af gylle udgør således ca. 8.000 tons. På ejendommen er der dermed i nudrift opbevaringskapacitet svarende til 12 måneders produktion selv uden afsætning til biogasselskab.

Ejendommen leverer staldgødning fra hønsehus 1 og 2 til Bigadan Herning, som modtager og afsætter husdyrgødningen. Gødning fra de to nye stalde vil ligeledes blive leveret til biogasanlægget, der kun returnerer den mængde afgasset biomasse, der er plads til i gyllebeholderne, samt den mængde, der er behov for i markdriften.

Der er dermed tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen.
Lovkravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er overholdt.

Dybstrøelse fra drægtighedsstalden opbevares på møddingsplads. Produktionen af dybstrøelse er ca. 872 tons som leveres til Ølgod biogas.

Vurdering

Det vurderes hermed, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering og opbevaring af husdyrgødning, er tilstrækkelig til beskyttelse af omgivelserne.

Foderopbevaring

Svinefoderet opbevares i fire udendørs gastætte siloer samt fem mindre siloer. Der anvendes tørfoder i klimastaldene og i klimacontainerne, mens der i de øvrige svinestalde anvendes vådfoder.

Hønsefoderet opbevares i 18 eksisterende udendørssiloer. I den ansøgte drift ønskes der opført seks nye siloer med en kapacitet på hver 21 ton.

Vurdering

Det vurderes, at foderet opbevares miljømæssigt forsvarligt.

Afløbsforhold

Afløbsforholdene fremgår af nedenstående figur.

Der forekommer sanitært spildevand fra toilet og bad til brug for de ansatte. Dette spildevand ledes til en godkendt minirensningsanlæg og herfra via regnvandsledning til dræn/grøft og vider til Øster Bæk.

Vand fra møddingspladsen/vaskeplads opsamles i en pumpebrønd og pumpes videre til gyllebeholderen (nr 9).

Rengøringsvand fra stalde samt vand fra ægpakkeriet ledes ligeledes til gyllen (nr 15).

Ved bygning 28 og 30 vil der blive etableret to samletanke på hver ca. 30 m³. Her kan vaskevand opsamles fra gødningshuse samt bygning 25 og 27.

Alle bygninger er forsynet med tagrender, og tagvandet ledes enten via dræn/grøft til Øster Bæk eller til faskine.

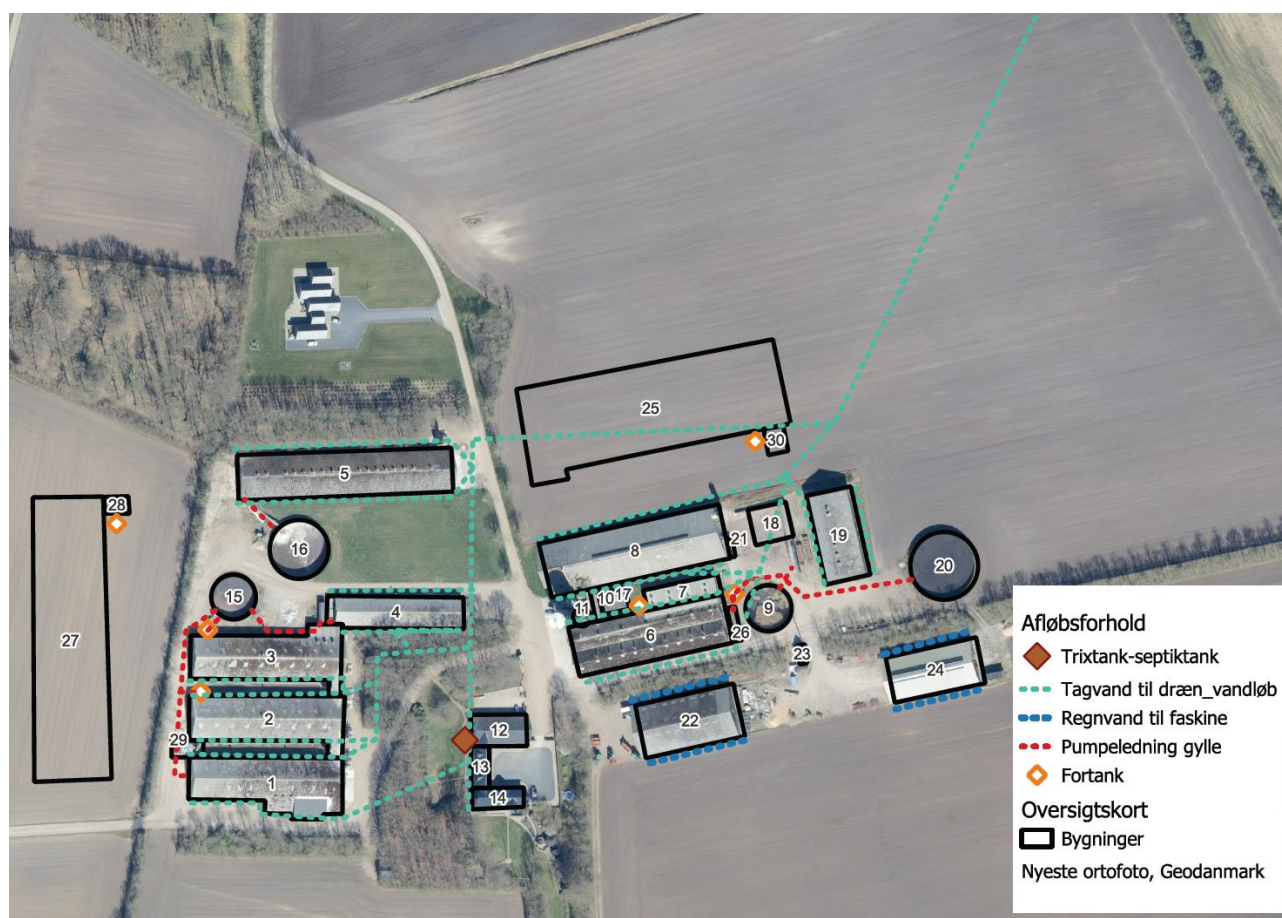
Der findes ingen dræn inden for 15 meter fra staldanlægget. Alle tagnedløbsbrønde og øvrige brønde er hævet over terræn. Eventuelle gylleudslip eller anden forurening kan standses i grøften ved anvendelse af jord eller halmballer.

De nye stalde vil enten få afledning til Øster Bæk, blive forsynet med faskiner eller lokal nedsivning. I den nye hønnikestald (bygning 25) etableres personalefaciliteter, hvorfra spildevandet ledes til et minirensningsanlæg.

Den eksisterende regnvandsledning er placeret, hvor den nye hønnikestald ønskes opført, og vil derfor blive omlagt i forbindelse med opførelsen.

Vurdering

Det vurderes hermed, at de generelle krav til håndtering af spildevand og restvand jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt og dermed er tilstrækkelige til beskyttelse af omgivelserne.

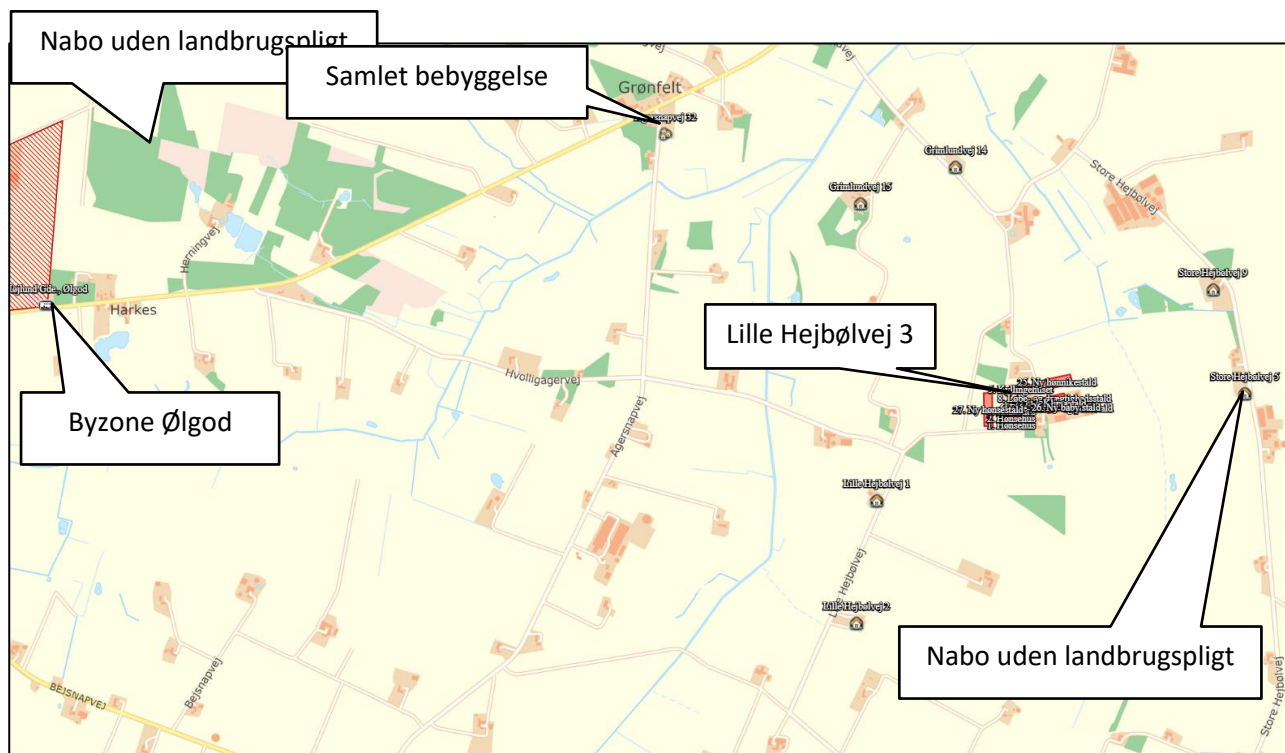

Figur 2. Afløbsplan

Beliggenhed

Planforhold

Ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Lille Hejbølvej 1, som ligger ca. 509 m sydvest for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Grønfelt beliggende ca. 1.617 m nordvest for anlægget. Nærmeste by er Ølgod, som ligger ca. 3,9 km vest for ejendommen.

Figur 3. Ejendommens placering

Landskab

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til udpegninger og fredninger er blevet gennemgået.

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.

Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet

Landskabet er i forvejen ikke uforstyrret.

Udpegninger:	Husdyrbruget ligger:	
	Indenfor	Udenfor
Særlig værdifuldt landbrugsområde	X	
Skovrejsningsområde	X	
Lavbundsområde		X
Naturbeskyttelsesområde		X
Økologiske forbindelser / spredningskorridorer		X
Kulturmæssige bevaringsværdier / kulturmiljø		X
Bevaringsværdigt landskab		X
Større sammenhængende landskab		X
Område for store husdyrbrug	X	
Geologiske bevaringsværdier		X
Kystnærhedszone		X
Strandbeskyttelseslinje		X
Kirkebyggelinje		X
Skovbyggelinje		X
Å beskyttelseslinje		x

Sø beskyttelseslinje		X
Beskyttede sten- og jorddiger	X	
Fredede områder		X
Fortidsminde beskyttelseszone		X
Habitatområde		X
Råstofområder		X
Boringsnære beskyttelsesområder		X
Område med særlig drikkevandsinteresse		X
Nitratfølsomt indvindingsområde		X
Sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde		X
Jordforurening V1		X
Jordforurening V2		X

Tabel 6. Landskabelige udpegninger

Ejendommen ligger inden for et særligt værdifuldt landbrugsområde. Inden for disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Skovrejsningsområder er områder, hvor rejsning af ny skov særligt fremmes. Tilplantning er frivillig og har ikke forrang for landbrugsdrift. Det betyder, at der kan opføres byggeri, som er nødvendigt for en fortsat landbrugsdrift.

Områder udpeget til placering af store husdyrbrug skal friholdes for udvikling, der er i modstrid med etablering af store landbrugsbygninger og -anlæg.

Den nye hønnikestald søges etableret ca. 30 meter fra eksisterende bygning, og den nye hønsestald søges etableret ca. 38 meter fra eksisterende bygning. De tre containerhuse opføres i tilknytning til henholdsvis de eksisterende hønsehuse 1 og 2 samt i tilknytning til de to nye stalde.

Babystalden etableres i østenden af stald 6 (fare-, klima- og poltestald).

Den nye hønnikestald er placeret på et udpeget beskyttet sten- og jorddige. Dette dige er registreret på kortmateriale i forbindelse med, at Slots- og Kulturstyrelsen i perioden 2022–2024 har gennemført et projekt med henblik på at skabe en mere retvisende kortlægning af Danmarks beskyttede diger.

En gennemgang af luftfotos viser, at der i 1995 ikke var et dige på stedet. Dermed har der ikke været et dige på den pågældende lokalitet i mindst 30 år. Ejeren oplyser, at da han blev medejer i 1990, stod der kun et enkelt træ i skellet, og der var intet dige mellem Lille Hejbølvej 3 og Lille Hejbølvej 6. Da arealerne blev sammenlagt, kunne der uden problemer køres over med en tallerkenharve.

Ifølge den tidligere ejer, som fortsat er nulevende, har der ikke været et dige på stedet i hvert fald de seneste 53 år. Dette understøtter vurderingen af, at der historisk set ikke har været et sten- eller jorddige på lokaliteten.

Derudover oplyses, at der på vestsiden af vejen findes et eksisterende dige, hvor det tydeligt fremgår af både udformning og højde, at det er et dige. Man må antage, at hvis der nogensinde havde været et dige på østsiden af vejen, ville det have haft samme højde og karakter. På baggrund heraf vurderes udpegningen af diget på østsiden af vejen at være en fejludpegning.

Staldene vil få en højde på ca. 3 meter til ben og ca. 8 meter til kip. Der vil endvidere blive etableret solceller på tagene af de to nye stalde, og der forventes desuden at blive installeret varmevekslere. Bygningerne vil blive opført i afdæmpede farver.

Lille Hejbøl er placeret i et landskab med mange læhegn, som vil virke skærmende og begrænse indkig til ejendommen.

Vurdering

Etableringen af de nye stalde på Lille Hejbøl vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning af landskabet. Bygningerne placeres i tilknytning til det eksisterende gårdanlæg og inden for et område, der allerede er præget af landbrugsbygninger og tekniske anlæg. Herved bevares sammenhængen i anlæggets struktur, og ny bebyggelse fremstår som en naturlig udvidelse af det eksisterende produktionsmiljø.

De nye stalde vil få en højde på ca. 3 meter til ben og ca. 8 meter til kip. Tagene vil blive forsynet med solceller, og der forventes etableret varmevekslere. Bygningerne opføres i afdæmpede farver, hvilket mindsker visuel påvirkning og sikrer, at de harmonerer med det omkringliggende landskab.

Den nye hønnikestald er placeret oven på et registreret sten- og jorddige. På baggrund af tilgængelige luftfotos samt oplysninger fra både nuværende og tidligere ejer vurderes det, at der ikke har været et sten- eller jorddige på den pågældende lokalitet i mindst 53 år. Der findes ingen synlige terrænmæssige spor efter et dige, og området har gennem årtier været sammenhængende landbrugsareal uden fysiske adskillelser. Udpegningen af et beskyttet dige på stedet vurderes derfor at bero på en fejl. Dette betyder, at der ikke foreligger et landskabselement, der kan påvirkes negativt.

Lille Hejbøl er beliggende i et landskab med mange læhegn, som virker skærmende og begrænser indkig til ejendommen. Samlet vurderes det derfor, at byggeriet ikke ændrer det overordnede landskabsbillede eller medfører tab af væsentlige landskabelige værdier.

Afstandskrav

Afstandskravene i henhold til § 6-8 i Lbk. nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (Husdyrbrugloven) er følgende:

§ 6:

- indenfor et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- i en afstand mindre end 50 m fra ovennævnte områder eller
- i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

§ 7:

- helt eller delvist indenfor eller i en afstand mindre end 10 m fra kategori 1 og kategori 2 naturtyper (jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 stk. 1 og 2).

§ 8:

- ikke almene vandforsyningsanlæg (25 m)
- almene vandforsyningsanlæg (50 m)
- vandløb, dræn og søer (15 m)
- offentlig vej og privat fællesvej (15 m)
- levnedsmiddelvirksomhed (25 m)
- beboelse på samme ejendom (15 m)
- naboskel (30 m)

Afstandskravene er generelt overholdt, da anlæggets afstand til de relevante områder er større end eller lig med de foreskrevne krav, på nær afstanden til naboskel.

Der søges om dispensation for følgende bygninger:

- Bygning 29, containerhus, hvor afstanden til naboskel er 28 meter.
- Bygning 27, ny hønsestald, hvor afstanden til naboskel er 15 meter.

Ved naboskellet mod syd er der kun landbrugsareal. Da der ikke er bebyggelse eller anden følsom anvendelse i nærheden, vurderes det samlet set, at de reducerede afstande ikke vil medføre gener for naboer eller offentligheden.

Afstandene er afsat som punkter i *husdyrgodkendelse.dk*.

Vurdering

Idet ejendommen ligger i stor afstand til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

De øvrige afstandskrav er overholdt.

Naturområder**Ammoniakemission**

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udledning af luftbåret kvælstof (ammoniakfordampning). Beregninger der er foretaget i *husdyrgodkendelse.dk*, viser at ammoniakfordampningen i ansøgt drift er 40.143,6 kg NH₃-N/år. Kildehøjde kan i beregningerne sættes til 3 eller 6 meter. Kildehøjde er i beregningerne sat til 6 m. Ruheder er valgt som Landbrug eller Ringe vegetation i oplandet og efter beskaffenheden af naturarealet vurderet ud fra luftfotos i det enkelte naturpunkt f.eks. *Blandet natur med lav bevoksning*.

For at kunne vurdere merdepositionen til kategori 3 natur, er produktionsarealets størrelse for 8 år siden og nudriften fastsat til produktionsarealet, som er godkendt i tillæg til §12 miljøgodkendelse 4. januar 2013

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	38085,1	2058,6	40143,6
Nudrift	25479,8	1643,6	27123,4
8 års-drift	16303,7	1643,6	17947,2

Figur 4. § Samlet ammoniakemission i 8 års drift, nudrift og ansøgt drift.

Forudsætningerne for ammoniakemissionen i ansøgt drift er beskrevet under afsnittet "Indretning og drift".

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	2,4	1,5	4,2
Hede 2	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,3	0,2	0,5
Eng SV 2	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,4	0,2	0,8
Eng SV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,7	0,4	1,2
Eng V	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,7	0,4	1,2
Eng NV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,6	0,3	1,0
Eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	6,5	4,4	11,1
Mose	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	2,0	1,2	3,7
Hede	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,2	0,1	0,4
Borris Hede	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0

Tabel 7. Naturberegninger

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)

Der er ca. 8 km fra husdyrbrugets bygninger til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, som er Habitatområde nr. 60: Borris Hede.

Kategori 1-natur (nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder).

Anlægget er beliggende ca. 8 km syd for det nærmeste kategori 1 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,0 kg N. Kravet om maksimal total deposition er overholdt.

Kategori 2-natur (*nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder*).

Anlægget er beliggende ca. 2,8 km sydøst for, det nærmeste kategori 2 naturområde.

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser en totaldeposition på 0,4 kg N. Kravet om maksimal total deposition på 1 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 3-natur (*ammoniakfølsomme naturtyper, herunder moser, heder og overdrev, som ikke er omfattet af ovenstående kategori 1 og 2*)

Der er foretaget beregninger i *husdyrgodkendelse.dk*, der viser at merdepositionen på de nærmest liggende naturområder ikke overstiger 1 kg N/ha/år på nær en mose som ligger ca. 400 m sydøst for anlægget. Merbelastningen til denne mose er beregnet til 2,0 kg N/ha/år

§ 3 områder

Af figur 5 fremgår de områder, som nærmest anlægget er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Figur 5. § 3 arealer nærmest husdyrbruget.

Nær ejendommen er der registreret flere enge samt søer, som er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3. Den nye hønnikestald etableres med en afstand på ca. 265 meter til en § 3-eng mod nordøst. Merbelastningen til denne eng er beregnet til 6,5 kg N/ha/år, mens merbelastningen til de øvrige enge er beregnet til under 1 kg N/ha/år. Der er desuden en § 3-sø syd for ejendommen, hvor merbelastningen er beregnet til 2,4 kg N/ha/år.

På baggrund af den større merbelastning til én eng, én mose og én sø (>1 kg N/ha/år) er der forespurgt hos Varde Kommune, om der kan tillades en merbelastning over 1 kg N/ha/år. De beregnede merbelastninger er dog større end ved den oprindelige forespørgsel, da projektet er blevet tilrettet. Der anmodes om en ny vurdering.

Varde kommunes vurdering før tilretning:

Søen syd for bygningerne, og hvor der forventes en merudledning på 2,1 kg N/ha/år, er en næringsrig sø. Søen ligger isoleret og dybt i terrænet. Artssammensætningen er primært eutrofile arter, herunder liden

andemad, bredbladet dunhammer, stor nælde, butbladet skræppe, høj sødgræs, manna-sødgræs, rørgræs og rødæl. En merdeposition på 2,1 kg N/ha/år i forhold til 8-årsdriften vil ikke medføre en tilstandsændring, eftersom søen i forvejen er næringsberiget.

Mosen mod sydøst, hvor der forventes en merdeposition på 1,6 kg N/ha/år, ligger omkring et næringsrigt vandhul. I søen er der udsat ænder, hvilket har tilført næring til søen over længere tid. Det kommer til udtryk ved, at liden andemad dækker hele vandoverfladen. Mosen er forholdsvis tør. Der er registreret mosebunke, rødæl, gråpil, stor nælde, hundegræs, almindelig kællingetand, lysesiv, nyserøllike, liden andemad, fersken-pileurt, vej-pileurt, lav ranunkel, butbladet skræppe, vandnavle, musevikke, dueurt sp., skov-hanekro og agertidsel.

Igen er der mange eutrofile arter og kun en art med en Ellenberg N-værdi på eller mindre end 3. Denne er vandnavle. En værdi på eller lavere end det, indikerer kvælstoffølsomhed. Eftersom mosen ikke har flere kvælstoffølsomme arter og i forvejen er næringsberiget, vil en merudledning på 1,6 kg N/ha/år ikke medføre en tilstandsændring. Der er herved også lagt vægt på, at tålegrænsen for mosen er 25 kg N/ha/år. Baggrundsdepositionen er 14,8 kg N/ha/år, hvorfor en totaldeposition på 17,7 kg N/ha/år fortsat vil være under grænseværdien for naturtypen.

Den vejledende registrerede eng mod øst er en mosaik af pilekrat og eng omkring enkelte vandhuller. Igen er der betydelige jagtinteresser, herunder fodring af ænder. Der er registreret gråpil, båndpil, dunbirk, almindelig hyld, mosebunke, lysesiv, knopsiv, pengebladet fredløs, almindelig fredløs, stor nælde, almindelig syre, almindelig hundegræs, fløjlsgræs, bredbladet dunhammer, smalbladet mangeløv og vild kørvel. Også her er der ingen kvælstoffølsomme arter med en Ellenberg N-værdi på 3 eller mindre. En merudledning på 5,3 kg N/ha/år vil derfor ikke medføre en tilstandsændring, hvorfor det ikke vil være dispensationskrævende.

Fælles for de tre vurderede beskyttede naturområder er, at de ligger isoleret i landskabet og omgivet af intensivt landbrug. Der kan derfor i forvejen forventes en randpåvirkning. Arealerne indgår ikke i kommunens Grønt Danmarkskort som enten "eksisterende værdifuld natur" eller "potentiell natur". De er jf. Kommuneplan 21 heller ikke rekreative område eller værdifulde kulturmiljøer. Ligeledes er der ingen fredning eller andre naturbeskyttelsesinteresser.

På det foreliggende grundlag kan der derfor godt tilkendegives, at en udvidelse af bedriften på Lille Hejbølvej 3 ikke vil blive mødt med begrænsninger for så vidt angår ammoniakdeposition på nærliggende naturområder. Der skal dog tages det forbehold, at en større udvidelse end anmodet om, kan medføre, at der er naturarealer længere væk, som potentielt kan blive påvirket. Det vil i så fald kræve yderligere vurderinger.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det samlet, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig forringelse af miljøet.

Internationalt beskyttede arter af planter og dyr – bilag IV-arter

Af EF-habitatdirektivets bilag IV fremgår en række dyre- og plantearter (herefter bilag IV-arter), som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer indenfor et af de udpegede habitatområder eller på andre

lokaliteter. På den baggrund kan der udelukkende gives tilladelse til aktiviteter, som vurderes ikke at have en negativ effekt på artens yngle- eller rasteområde. Følgende bilag IV-arter er, ifølge Varde kommune ved miljøgodkendelse i 2020, vurderet at kunne forekomme nær husdyrbruget:

7.26 Påvirkning af "Bilag IV arter"

I henhold til § 10 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" er der indført en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et beskyttelsesområde eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV og kaldes derfor bilag IV-arter. For en række arters vedkommende har Varde Kommune intet kendskab til arternes udbredelse i området, det gælder f.eks. løgfrø, markfirben og alle arter af småflagermus.

Spidssnudet frø og birkemus er begge arter der er listet på bilag IV. Spidssnudet frø er almindelig udbredt i Varde Kommune, og forventes at forekomme i forbindelse med naturområder, hvor der er egnede leveforhold for spidssnude frøer. Det er Varde Kommunes vurdering at udvidelsen ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af spidssnudet frø på grund af den store forekomst af arten i Varde Kommune.

Birkemus er registreret få steder i Varde Kommune. Nærmeste lokalitet, hvor der er registreret birkemus, er ca. 13 km sydvest for husdyrbruget. Det er Varde Kommunes vurdering, at udvidelsen af dyreholdet ikke vil medføre nogen væsentlig påvirkning af birkemusen på grund af den store afstand til den nærmeste lokalitet hvor birkemusen er registreret.

Varde Kommune vurderer i øvrigt, at udvidelsen kan gennemføres uden at påvirke nogen af de listede arter på bilag IV i direktivet væsentligt.

Kommunen vurderede på det tidspunkt, at husdyrproduktionen ikke vil medføre en forøget påvirkning af de nævnte bilag IV-arter eller deres levesteder.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der ikke er registreret Bilag IV arter ved ejendommens bygningsanlæg.

National beskyttelse af arter af planter og dyr

Foruden den internationale artsbeskyttelse (bilag IV) er andre arter beskyttet af en nationalartsfredning jf. Artsfredningsbekendtgørelsen.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der ikke er registreret fredede arter i nærheden af ejendommens bygningsanlæg.

Biodiversitet – Den danske Rødliste

Jf. Biodiversitetskonventionen har Danmark forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. På den danske Rødliste er arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse, registreret.

Søgning på naturdata.miljoportal.dk viser, at der jf. Den danske Rødliste ikke er registreret truede arter i nærheden af ejendommens anlæg.

Vurdering

Det ansøgte byggeri sker i tilknytning til de eksisterende driftsbygninger. Derudover ændres der hverken på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der

fjernes ikke gamle bygninger eller fældes store træer, som kunne udgøre levested for flagermus. Med andre ord sker der ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for eventuelle bilag IV-arter. Derfor vurderes det, at driften ikke vil medføre en forøget påvirkning af eventuelle bilag IV- og rødlistearter eller deres levesteder.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, husdyrgødningslagre m.m. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Udover dyretypen og størrelsen af produktionsarealet er det f.eks. staldindretning, ventilationsystem, geografisk placering, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

Næsten alle stalde har mekanisk ventilation, bortset fra løbe- og drægtighedsstalden, og ventilationsanlæggene er i drift året rundt.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 32 er fastsat det landsdækkende beskyttelsesniveau for lugt, der skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige lugtgener i forbindelse med udvidelse af et husdyrbrug.

Lugtemissionen er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk* ud fra oplysningerne om det ansøgte produktionsareal.

I skema 252768 er der beregnet lugtemission fra staldene.

Geneafstanden er overholdt i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Beregninger fremgår af nedenstående tabel.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Grimlundvej 14	0	NY	732,6	732,6	957,4	Ja
 Grimlundvej 15	0	NY	732,6	732,6	1025	Ja
 Lille Hejbølvej 1	0	NY	732,6	617,7	750,4	Ja
 Lille Hejbølvej 2	0	NY	732,6	586,1	1143,1	Ja
 Store Hejbølvej 5	0	NY	732,6	732,6	831,2	Ja
 Store Hejbølvej 9	0	NY	732,6	732,6	818,3	Ja
 Agersnapvej 32	0	NY	1305,4	1305,4	1787,4	Ja
 Højlund Gde., Ølgod	0	NY	1666	1666	3917,2	Ja

Tabel 8. Lugtgeneregning.

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt. Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for omkringboende naboer.

Øvrige emissioner og genepåvirkninger fra husdyrbruget og det ansøgte**Støv**

Støvgener kan komme fra staldene og opstå ved håndtering af foder og halm, og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget.

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. I alle svinestalde med undtagelse af farestaldene, er der overbrusningsanlæg.

I fjerkræproduktion kan der i modsætning til svine- og kvæg produktion godt være støv fra gødningen. Dette skyldes at fjerkræ udskiller en meget tør gødning. Ved forsat at anvende hyppig udmugning, og at gødningen kommer ud i en lukket container, vil støvgenerne herfra forsat være minimale.

Der opretholdes en god staldhygiejne med regelmæssig vask.

Strøelse til hønsestaldene blæses ind i lukkede siloer, og håndteres indendørs i hønsestaldene. Halmen til søerne i dybstrøelse opbevares i halmladen, og håndteres indendørs i løbe- og drægtighedsstalden.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares i udendørs eller indendørs i lukkede siloer. Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvgener fra håndtering af foder meget begrænset.

Der anvendes vådfoder i alle stalde til søer og polte. I klimastaldene og –containerne anvendes der tørfoder.

Vurdering

Generelt vurderes det, at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige, og at de derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Støj

De væsentligste støjklender på et svinebrug er staldventilation, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

I drægtighedsstalden er der naturlig ventilation (bygning 8), som ikke afgiver støj. I resten af svinestaldene og fjerkræstaldene er der mekanisk ventilation, som er i drift året rundt. I hønsestaldene er der i forbindelse med udskiftning af ventilationsanlæg, anvendt støjsvage ventilatorer.

I takt med at ventilatorerne udskiftes, vil det ske ud fra principperne omkring BAT. Dvs. der tages højde for effektivitet, energiforbrug, støj, mv.

I hønsehus 3 og 4 pumpes gylle ud 3 gange om ugen med elpumpe. I svinestaldene pumpes der med elpumpe fra fortanke til gyllebeholder 1 gang om måneden. Oprøring af gyllebeholderne sker forud for ud kørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Indblæsning af foder. Leverancer af foder foregår af kort varighed og i dagtimerne.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Vurdering

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer, betyder at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Der er redegjort for at transporter og andre støjende aktiviteter så vidt muligt foregår i dagtimerne, og det vurderes samlet set ikke, at husdyrbruget vil medføre væsentligt støjgener i nærmiljøet.

Rystelser

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Lys

I svinestaldene er der lys i løbeafdelingen (i bygning 8 jf. figur 1) fra kl. 6.00 til kl. 23.00 af hensyn til søernes reproduktion. I øvrige staldbygninger er der kun lys i staldene, når der arbejdes. Lyset i staldene kan ses fra vinduerne i siden af bygningerne. Bygning 8 som indeholder løbeafdelingen er omkranset af andre bygninger, det vurderes derfor at lyset ikke vil være generende for omgivelserne.

Fjerkræhusene er alle lystætte, derved slipper der ikke lys ud til omgivelserne. Der er lysarmaturer på gavlene af alle fjerkræstaldene, de tændes manuelt og kun efter behov. Der vil blive opsat lysarmaturer på gavlene af de to nye stalde.

Vurdering

Der sker ingen ændringer af den eksisterende udendørsbelysning som følge af udvidelsen. Dog vil der blive opsat lysarmaturer på gavlene af de to nye stalde. Ejendommen er i øvrigt kraftigt afskærmet af beplantning i alle retninger mod landskabet. Den eksisterende udendørsbelysning vurderes derfor ikke at være generende for omgivelserne eller trafikken.

Til- og frakørsels forhold

Lille Hejbølvej som er en privat fællesvej går gennem ejendommen. Derved er der to adgangsveje til ejendommen, som kommer hhv. fra nord og fra sydvest.

Det er primært den sydvestligste indkørsel, der anvendes i forbindelse med driften. 98 % af alle transporter til og fra ejendommen sker ad den sydvestligste indkørsel, derved mindskes generne for naboerne på Lille Hejbølvej 5 og 6.

Det vurderes at til- og frakørselsforholdene ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Figur 6. Til- og frakørselsforhold

Transporter

Ændringen af husdyrbruget medfører mindre stigning i antallet af transporter.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Der vil i fremtiden med det ansøgte projekt, være en mindre stigning i antal transporter. Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af tabellen nedenfor.

Transporterne fordeler sig som vist i tabel 7. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen. (104 transporter med æg, vil sige at der kommer en bil og henter æg to gange hver uge).

I nedenstående tabel er der angivet et forventet antal transporter. Én transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen.

Type	Antal/år, Nudrift	Antal/år, ansøgt drift
Afhentning af æg	104	104
Afhentning af levende dyr	83	103
Afhentning af døde dyr	110	110
Leverance af indkøbt foder	221	306
Eget foder	100	100
Gødning til biogas	140	215
Gylle med gyllevogn	124	124
Gylle med lastbil	178	178
Brændstof	7	7
Affald	65	65
Andet (fragtbil o.l.)	25	70
Samlet antal transporter	1.157	1.382

Tabel 9. Antal transporter til og fra ejendommen.

Vurdering

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Fluer og skadedyr

For at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for naboer og for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og renholdt.

Der har ikke i nudriften været problemer med fluer, og der forventes ikke at være det i fremtiden. Fluegener er ikke et stort problem i fjerkræstaldene, i det gødningen hyppigt bliver transporteret ud af stalden. Der anvendes rovfluer til bekæmpelse af fluer i svinestaldene.

Der er oprettet et bekæmpelsesprogram, som omfatter systematisk udlægning af rottebekæmpelsesmidler i kasser mv. Dette ændres ikke i den fremtidige drift. P.t. er det en fast aftale med Rovfluen, som pga. ægproduktionen udfører et øget bekæmpelsesprogram 6 gange årligt.

Vurdering

Det vurderes, at det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

For at minimere risikoen for nedsivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: spild af kemi eller olie, brand samt uheld med eller ved gyllebeholder herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholder ved påkørsel eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle.

Minimering af risiko for uheld

Dieseltanken, smøreolie og spildolie står indendørs i maskinhus på betonunderlag og uden afløb, og tankning foregår på fast bund. For at minimere risikoen for spild sker påfyldning af diesel altid under opsyn. Eventuelt spild opsamles med sugende materiale som findes i nærheden.

Planteværn opbevares i et aflåst kemikalierum, som er placeret for enden af den østlige gavl af drægtighedsstalden. Rummet er etableret med fast bund uden afløb.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at de er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel af en gyllebeholder med maskiner eller andet, vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gyllebeholderne tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil Alarmcentral (tlf. 112) blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt.

I tilfælde af lækage på gyllebeholderen forsøges der at lave en opdæmning for at undgå at gyllen løber til tagvandsbrønde. Der vil ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvis fladt. Det vil dog efterhånden løbe mod øst og samles i lavning på mark. Hvis der er behov for det, etableres jordvold ved læhegn.

Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Vurdering

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for, hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld, og hvad der skal gøres for at minimere risikoen for uheld.

Forslag til egenkontrol

- Hver måned laves kontrol af flydelag og tæthed af overjordiske del af gyllebeholdere. Hvert år efterses kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Dato for omrøring og udbringning fra gylletankene registreres.
- For kontrol af el- og vandforbrug laves en månedlig registrering af forbruget.
- Foderproduktion, indkøb af foder og fodertildeling sker på grundlag af foderplanlægning.
- Tildeling af kunst- og husdyrgødning til markerne sker på baggrund af mark og gødningsplaner samt ud fra afgrødens behov på den enkelte mark.
- Der laves en årlig opgørelse over, at forbruget af kunst- og husdyrgødning ikke er større end normerne forskriver.
- Der føres journal over forbruget af sprøjtemidler
- Ejendommen følger Danægs egenkontrolprogram. Herunder registrering af antal dyr, forbrug af vand, foder m.m.
- Ejendommens svinebesætning er UK certificeret.
- Der føres "egen kontrol" med den til enhver tid gældende produktion, samt der foreligger en opgørelse over produktionens størrelse.
- Der føres jævnlig kontrol af ventilationsanlæggene samt af alarmanlæggene. Hvilket giver en energimæssig besparelse.

Vurdering

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes.

Det vurderes samlet set, at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Væsentlige virkninger fra reststoffer, affaldsproduktionen, samt ved brugen af naturressourcer.

Reststoffer (olie, rengøringsmidler, kemikalier, medicin m.m.)

Opbevaring af reststoffer skal ske på en forsvarlig måde, så der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Olie

På ejendommen anvendes der olie, i form af dieselolie og smøreolie. Dieselolie anvendes til landbrugsmaskinerne i forbindelse med markarbejdet. Dieselolien opbevares i maskinhuset i en overjordisk tank på 4.000 liter fra 2000. Tanken er placeret på fast bund uden afløb. Tankene er forsynet med en overfyldningsalarm, for at undgå en evt. jordforurening ved påfyldning af tankene.

Smøreolie der anvendes til traktorer og maskiner og spildolie herfra, opbevares i 200 liter tromler i maskinhuset, de er ligeledes placeret på fast bund uden afløb. Olieaffald afleveres på den kommunale modtagestation eller afhentes af godkendt firma.

Kemikalier og planteværn

På ejendommen anvendes der kemikalier hovedsagligt i form af planteværn og rengøringsmidler. Det er minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler. Ved vask af stalde anvendes iblødsætning og højtryksrensere. Andre former for kemikalier der er klassificerede og mærket som giftige eller meget giftige opbevares i aflåst kemikalierum (bygning 21) ved østlige gavl af drægtighedsstalden. Nødvendige rengøringsmidler/kemikalier bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er kemikalieaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et kemikalie, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Planteværn opbevares i aflåst kemikalierum (bygning 21) ved østlige gavl af drægtighedsstalden. Vask og påfyldning af sprøjte sker ved møddingspladsen, ved rist, hvorfra der er afløb til gyllebeholder. Påfyldning af sprøjten sker så der ikke er risiko for tilbageløb til vandforsyningen. Nødvendigt planteværn bruges op i ejendommens drift, hvorved der normalt ikke er planteværnsaffald til bortskaffelse. Hvis reglerne ændres så et planteværn, der tidligere har været benyttet på ejendommen, bliver ulovligt at bruge, bortskaffes eventuelle rester hurtigst muligt til Kommunal Modtagestation.

Medicin

Bedriften er tilmeldt en sundhedsordning med dyrlægen, som kommer på besøg mindst en gang om måneden. Her udskriver dyrlægen den nødvendige medicin. Medicinen opbevares i et køleskab i stalden. Eventuelle medicinrester returneres til dyrlæge eller apotek. Det er dog sjældent at det sker, da alt det indkøbte opbruges. Skarpe og spidse genstande opbevares i lukket beholder i stalden, og afleveres til dyrlæge eller på kommunal genbrugsstation.

Vurdering

Det vurderes, at reststoffer opbevares og håndteres miljømæssigt forsvarligt på ejendommen.

Affald

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Varde Kommune.

Affald til dagrenovation i forbindelse med bedriften: Opbevares i en 600 l. container, tømmes hver 14. dag. Kommunen henter dagrenovation til stuehuset.

Genanvendeligt affald (plast, pap og papirsække ol.) opbevares i 12 m³ container, placeret ved siden af bygningen til halmfyret. Containeren tømmes hver 3. måned. Der er pt. aftale om tømning med lokal vognmand, der afleverer det til AFLD.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ ol) forekommer normalt ikke i den daglige drift. I tilfælde af den type affald bortskaffes det til AFLD. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i serviceum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og der vurderes at håndteringen heraf ikke medfører risiko for forurening af miljøet.

Der er tale om et IE-brug, så derfor skal affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b.

Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal, ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet i henhold til § 6 b i miljøbeskyttelsesloven. Affaldshåndteringen sker i overensstemmelse med gældende lovgivning, og der er etableret passende procedurer for affaldssortering, opbevaring og bortskaffelse. Husdyrbruget har generelt en lav affaldsproduktion, og de gældende regler for IE-brug anses for at være overholdt.

Døde dyr

Høns opbevares i kølerum og smågrise opbevares i lukket container på køl. De døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA enten senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret eller 5 dage efter påfyldning af container er påbegyndt.

Placering ses på figur 7. De døde dyr transporteres lidt væk fra ejendommen til lukket container ved Lille Hejbølvej mod Hvolliagervej, hvorfra de afhentes af godkendt firma.

Afhentningspladsen ligger i passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej.

Placering af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser, og henlæggelse af døde dyr sker i lukket stor jern container, og er sikret mod ådselædende dyr ved indhegning.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter Fødevarestyrelsens Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr. Der er dog, i forbindelse med opbevaring af affald, stillet et generelt vilkår til forebyggelse af uhygiejniske forhold.

Når fjerkræstaldene tømmes sker det ved at hønsene indfanges og aflives, hvorefter de findeles. Hele processen sker i lukkede containere. Den findelte masse (pulp) transporteres bort fra ejendommen umiddelbart efter aflivningen og findelingen i lukkede lastbiler.

Døde dyr opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning, og det vurderes at håndteringen heraf ikke medfører risiko for forurening af miljøet.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget efterlever Bekendtgørelse nr. 558 af 01/06/2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Grundvand

Husdyrbruget ligger ikke indenfor område for særlig drikkevandsinteresse, boringsnære beskyttelsesområder, nitrattfølsomt indvindingsområde, eller sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområde

Der er tre markboringer på ejendommen, DGU nr. 103.1464, DGU nr. 103.1643 og DGU nr. 103.1149.

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.

Ud fra ovenstående vurderes det ikke at den påtænkte driftsændring vil have indvirkning på grundvandet.

Vurdering

De generelle regler for opbevaring af husdyrgødning og indretning af stalde sikrer, at der er minimal risiko for, at der sker udslip fra gødningsopbevaringslagre og stalde, som kunne give anledning til forurening af grundvandet. Desuden er der særlige regler for udnyttelse og udbringning af husdyrgødning, der sikrer en minimal udvaskning af næringsstoffer til grundvandet.

Ud fra ovenstående vurderes det, at den påtænkte driftsændring ikke vil have indvirkning på grundvandet.

Vandforbrug og vandinstallationer

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra ØTV Forsyning.

I alle svinestalde anvendes der drikkekopper eller vandventiler over krybbe, hvorved vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt. I fjerkræstaldene anvendes drikkenipler, som er udformet og placeret, så unødigt vandspild undgås.

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger vand. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Energi

På ejendommen anvendes der energi i form af el, dieselolie og halm. Elforbruget anvendes hovedsagligt til ventilation, gyllepumpning, belysning, foderfremstilling og udfodring. Af energibesparende teknikker kan nævnes, lavenergipærer, og trinløs styring af ventilationen. Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsescensor.

Til opvarmning af stalde og stuehus anvendes der halm. Halmen opbevares indendørs i halmladen (bygning 19).

Vurdering

Der er hele tiden fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker, der forbruger energi. Det vurderes derved, at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. På baggrund af ovenstående, vurderes det, at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Klima

Klimapåvirkninger søges begrænset ved at holde fokus på energiforbrug og transporter, så CO₂-belastningen minimeres så vidt muligt. Dette er beskrevet i foregående afsnit vedr. "Energi" med diverse tiltag.

Denne ejendom bidrager til klimaindsatsen med bl.a. følgende tiltag:

- Der anvendes LED-belysning i stalden, som minimerer elforbruget.
- Der anvendes lavenergi ventilationsmotorer, som minimerer elforbruget.
- Husdyrgødning afsættes til biogas, hvor det bidrager til produktion af elektricitet og varme. Jf. Energistyrelsen reducerer afgang af husdyrgødning udledningen af drivhusgasser fra ejendommens husdyrhold, og det er medvirkende til at nedsætte udledningen af CO₂ fra afbrænding af fossile energi ved at erstatte naturgas.
- Der ønskes påsat solceller på de to nye stalde.
- Der ønskes mulighed for at opsætte varmeveksler på de to nye stalde.

Figur 7. Oversigtskort

BAT (ammoniak)

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	40583	2059	42641
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	38085	2059	40144
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	2498
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel. 10 BAT-beregning

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning
5. Hønnikestald	Hønniker, konsumæg. Bur med bånd eller gødningskælder	Eksisterende staldafsnit
1. Hønsehus	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
2. Hønsehus	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
3. Hønsehus	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
4. Hønsehus	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, fler-etagesystem med bånd	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
17. 2 Klimacontainere	Smågrise. Drænet gulv + spalter (50 %/ 50%)	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
8. Løbe- og drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående dybstrøelse	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
8. Løbe- og drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
8. Løbe- og drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, dybstrøelse + fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
8. Løbe- og drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
8. Løbe- og drægtighedsstald	Søer og Slagtesvin; 25-49 % fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
6. Fare-, klima- og poltestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
6. Fare-, klima- og poltestald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
6. Fare-, klima- og poltestald	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
7. Klimastald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse
27. Ny hønsestald	Høner, konsumæg; Fler-etagesystem ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
25. Ny hønnikestald	Hønniker, konsumæg. Gulvdrift med eller uden gødningskumme	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit
26. Ny baby stald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit

Tabel 11. Forudsætninger for BAT-beregning

Ammoniak (anlæggets emissionsniveau for ammoniak og valg af teknologi)

BAT-niveauet er fastsat som ny stald i ny hønsestald, ny hønnikestald samt babystald, og som eksisterende stald, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse i alle øvrige stalde.

For æglæggende høns findes der kun én godkendt teknologi til reduktion af ammoniakemissionen fra stalde, nemlig hyppig udmugning. To ugentlige udmugninger kan reducere ammoniakemissionen med 30 %, mens tre ugentlige udmugninger kan reducere emissionen med 36 %. I de eksisterende æglæggestalde gennemføres der tre ugentlige udmugninger, og dette vil også være tilfældet i den nye stald, hvilket betyder, at ammoniakemissionen fra hver stald reduceres med 36 %.

For hønniker findes der ingen godkendt teknologi til ammoniakreduktion.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i *husdyrgodkendelse.dk*. BAT-emissionskravet er overholdt.

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Vurdering

På baggrund af ovenstående vurderes det at projektet lever op til lovgivningens krav.

Miljøledelsessystem

Der er indført et miljøledelsessystem på ejendommen. Det vil sige:

- Bedriftens miljøforhold er gennemgået.
- Der er formuleret en miljøpolitik.
- Der er fastsat et ambitionsniveau i form af miljømål.
- Der er udarbejdet en plan for, hvordan målene nås.
- Der evalueres en gang årligt, om målene er nået.
- Miljøledelsessystemet gennemgås en gang årligt.

Management/Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, planteværn og handelsgødning.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, tiltrækning af skadedyr og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der er faste procedurer i forhold til bortskaffelse af bedriftens spild- og affaldsstoffer – herunder døde dyr, olie- og risikoaffald.
- Der er faste rutiner i forhold til levering af foder, transport af grise, m.m.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og af hensyn til de daglige arbejds-gange.

- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.
- At hjælpestoffer som gødning, planteværn, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.
- At brugen af næringsstoffer optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At tildeling af gødning til markerne sker ud fra planlægning af tildeling af kunst- og husdyrgødning på markniveau ud fra afgrødens behov på den enkelte mark.
- At der laves en årlig opgørelse over, at forbruget af kunst- og husdyrgødning ikke er større end normerne forskriver.
- At der arbejdes på at sikre en høj udnyttelse af næringsstofferne i husdyrproduktionen bla ved at udarbejde gødningsplaner og sikre, at næringsstoffer tilføres, så der sker mindst muligt tab til det omgivende miljø.
- At der er fokus på at nye stalde og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses ud fra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.
- Ejendommens svinebesætning er UK-certificeret.
- Ejendommens fjerkræbesætning lever op til Danægs egenkontrol program, og dermed leves der op til gmp-plan for konsumæg.
- Fødevareregionen gennemgår løbende følgende:
 - A. Aflivede og selvdøde dyr og dyr, som burde have været aflivet, f.eks. på grund af skader eller ekstrem lav vægt, samt kontrol af producentens procedure til brug for tilsyn hermed.
 - B. Sygdomsforhold i besætningen, herunder konstatering af eventuelle specifikke, smitsomme sygdomme eller trivselsproblemer som følge af utilstrækkelige forhold vedrørende indretning, pasning og drift. Det bør i den forbindelse undersøges, hvilke tiltag der er gjort for at afhjælpe forhold, som må antages at være årsag til en høj sygdomsfrekvens eller dødelighed, og om anvendelsen af eventuel medicinering er sket korrekt.
 - C. Helhedsvurdering af dyrenes tilstand, herunder undersøgelse af fjerdragts og trædepudernes beskaffenhed, flokkens ensartethed, ernæringstilstand samt benkonstitution af et repræsentativt udsnit af flokken.
 - D. Drøftelse med Fødevareregionen om management med hensyn til udførelsen af den daglige drift, herunder tilsyn med ventilations- og temperaturforhold samt kontrol af reserve- og alarmsystemer.
Fødevareregionen gennemgår endvidere forbruget af foder og vand, herunder om mængden afviger fra et normalt forbrug
 - E. Gennemgang af producentens journalføring.

Ud fra ovennævnte egenkontroller og tiltag, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Vurdering

Ud fra ovennævnte egenkontroller, som indgår i den daglige drift, vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for management.

Fodringsstrategi**Svin:**

- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning og er tilpasset de forskellige dyregrupperes næringsstofbehov.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Foderindkøb sker på grundlag af foderplanlægningen.
- Foderanlæg og siloer tilses ofte for at undgå foderspild, broer af gl. foder i siloer og unødigt støv i staldene.

Fjerkræ:

- Der er fasefodring idet der anvendes mindst 4 blandinger i konsumægs produktionen.
- Foderproduktion og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Der tages analyser af foder, og foderplanen afpasses foderets sammensætning og kvalitet.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor fodring af fjerkræ. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

Det vurderes ud fra ovennævnte procedurer og tiltag, som er medvirkende til at minimere udskillelsen af fosfor og kvælstof, og derfor også ammoniakemissionerne, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

Vurdering

Det vurderes ud fra ovennævnte procedurer og tiltag, som er medvirkende til at minimere udskillelsen af fosfor og kvælstof, og derfor også ammoniakemissionerne, at husdyrbruget lever op til BAT for fodringsstrategi.

Vand

- Vandforbruget registreres månedligt, med henblik på at kunne identificere lækager.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vandventiler er integreret i krybbe eller drikkekop, således at spildminimeres.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene, for at mindske forbrug af vaskevand.
- Med henblik på at kontrollere og optimere vandforbruget er der monteret vandur på vandforsyningen i alle fjerkræstaldene.
- Til fjerkræ anvendes drikkenipler, som er udformet og placeret, så unødigt vandspild undgås.
- I hønnikestalden og svinestaldene vaskes der med højtryksrenser, for at mindske forbruget af vaskevand.

- Der anvendes en del af tagvandet til opblanding af hønsemøg, så det kan opbevares som gylle. Brug af tagvand reducerer mængden af brugsvand fra vandboringer.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere vandforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for vand.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere vandforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for vand.

Energi

- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Belysningen i staldene er etableret med lavenergiarmaturer.
- Drægtighedsstalden er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der er installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest muligt forbrug af energi.
- Hver gang staldene vaskes, renses samtlige ventilationsafkast for skidt, så stigning i elforbrug undgås i forbindelse pga. tilsmudsning.
- Temperatur- og luftfugtighedsfølere kontrolleres, for at sikre opretholdelse af korrekt staldtemperatur og luftfugtighed. Dermed også en sikring af unødigt strømforbrug.
- Der skal vælges et strømbesparende ventilationssystem, som tilpasses produktionsudvidelsen, såfremt det er foreneligt, med ventilationsbehovet i stalden.
- Der foretages regelmæssig kontrol af ventilationsanlæg, udført af autoriseret firma.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energiforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for energi.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere energiforbruget og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for energi.

Spildevand

- Spildevandsmængden forsøges reduceret ved fx at anvende højtryksrenser ved vask af stalde, identificere og reparere evt. lækage hurtigst muligt, se afsnittet BAT Vand.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Overfladevandet fra det befæstede areal ledes til gyllebeholder.
- Der anvendes tagvand til opblanding af fast gødning, så det kan opbevares som flydende husdyrgødning.

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere mængden af spildevand og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for spildevand.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere mængden af spildevand og til at holde løbende fokus på ressourceforbruget, så der kan ageres hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser og uheld. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for spildevand.

Støj

- Der anvendes støjsvage ventilatorer.
- Foderanlæg er placeret indendørs.
- Der anvendes støjsvag gyllepumpe (el).
- Alle porte og døre er lukket i forbindelse med fodring.
- Alle stalde er isolerede.

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støj. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støj.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støj. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støj.

Støv

- Der er overbrusningsanlæg i alle svinestalde, med undtagelse af farestaldene, hvilket reducerer støvgener.
- Alt foder opbevares i lukkede siloer. Transport mellem udendørs siloer og foderlade foregår i et lukket system.
- Der anvendes vådfoder i alle sostalde.
- Der anvendes hyppig udmugning i hønsestaldene, hvilket minimerer støvgener fra hønsemøget i staldene.
- I fjerkræproduktion kan der i modsætning til svine- og kvæg produktion godt være støv fra gødningen. Dette skyldes at fjerkræ udskiller en meget tør gødning. Ved forsat at anvende hyppig udmugning, og at gødningen kommer ud i en lukket container, vil støvgenerne herfra forsat være minimale.

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støv. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støv.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere støv. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for støv.

Lugt

- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der er primært anvendt staldsystemer i svinestaldene m. begrænset gylleoverflade (delvis spaltegulv)
- Gyllebeholderne oprøres kun i forbindelse med udbringning af husdyrgødningen.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen udbringes videst muligt ved nedfældning

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere lugt. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for lugt.

Vurdering

Ud fra ovennævnte tekniske løsninger, som er medvirkende til at forebygge og minimere lugt. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for lugt.

Opbevaring af husdyrgødning

- Fast møg opbevares på møddingsplads med opsamling af vand til gylletanken. Dette minimerer udvaskningen af nitrat.
- Fast husdyrgødning og dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniakemissionen.
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne udfra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholdere for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tanken hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for opbevaring af husdyrgødning.

Forarbejdning af husdyrgødning

- Afgasning af gylle i biogasanlæg

Vurdering

Teknologien bidrager til en væsentlig reduktion af drivhusgasemissionen, fordi biogasanlæg producerer CO₂-neutral energi og samtidig bidrager til at reducere metan- og lattergasudledning fra håndtering af husdyrgødning. Desuden bidrager afgasning til en reduktion af lugtudledning fra udbragt gylle og øger udnyttelsen af kvælstof.

Udbringning af husdyrgødning

- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst muligt omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at overholde randzoner til grøfter og vandløb, hvorved risikoen for tab af fosfor og nitrat mindskes.
- Efter udbringning af fast møg og dybstrøelse tilstræbes der nedpløjning af udbragt husdyrgødning hurtigst muligt.
- Gyllen nedfældes ved udbringning på sort jord og i græsmarker. I vintersæd sker udbringning af gylle ved slangeudlægning. Der føres journal over udbringningsmetode for de enkelte marker.

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for udbringning af husdyrgødning.

Vurdering

Ud fra ovennævnte procedurer og tekniske løsninger, som er medvirkende til at minimere ammoniakemissionen og risikoen for forurening af jord og grundvand. Vurderes det at husdyrbruget lever op til BAT for udbringning af husdyrgødning.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbring af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ifølge IE-direktivet har et anlæg grænseoverskridende virkning, hvis anlægget kan få en betydelig negativ indvirkning på miljøet i en anden EU-medlemsstat.

Vurdering

Alene på grund af afstanden, vurderes det i den konkrete sag, at det ansøgte projekt ikke vil give anledning til væsentlige virkninger på miljøet i andre EU-medlemsstater.

Foranstaltninger for at undgå, forebygge eller begrænse det ansøgte virkning på miljøet

I dette afsnit er de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet, nævnt. I alle de foregående afsnit vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Staldsystemerne i de eksisterende stalde og nye stalde, er primært med lavemissionsgulve med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget. Der er flydelag på gylletanke, hvilket minimerer ammoniakfordampningen fra lagrene.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Olietanke står indendørs på fast gulv uden afløb og vask af sprøjte sker på vaskeplads med afløb til gyllebeholder, derved er der ikke risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Tiltag ved ophør

Ved ophør af driften af husdyrbruget, vil det blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages, og at stedet bringes tilbage i tilfredsstillende tilstand. Oplagret husdyrgødning, affald, maskiner og andet materiel vil blive bortskaffet. Gyllekanaler og gyllebeholdere vil blive rengjort, så der ikke er fare for forurening med husdyrgødning.

Vurdering

Det vurderes, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for f.eks. rotter. Desuden vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Befolkningen og menneskers sundhed

I forbindelse med ansøgte projekt udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor, at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed. Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand, der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed. I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissioner. Reglerne for ammoniak og lugt er overholdt.

Eventuelle risici forbundet med fugleinfluenza håndteres gennem gældende veterinærregler under Fødevarestyrelsens myndighedsområde. Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres ligeledes via generelle veterinærregler under Fødevarestyrelsen. Der er ingen særlige forhold ved beliggenheden af Lille Hejbølvej 3, som kræver yderligere forsigtighed. Særlige forhold kunne eksempelvis være nærhed til hospitaler, institutioner eller lignende.

Smittebeskyttelse omfatter både beskyttelse af besætningens egne dyr mod indførsel af smitsomme sygdomme, beskyttelse mod spredning af sygdomme mellem forskellige besætninger samt beskyttelse mod spredning af zoonotiske smitstoffer fra besætninger til det omgivende samfund. Zoonoser er sygdomme, der kan overføres mellem dyr og mennesker.

For grisebesætninger med sundhedsrådgivningsaftale gælder der særlige regler om smittebeskyttelse. Den besætningsansvarlige skal i samarbejde med besætningsdyrlægen udarbejde en zoonotisk smittebeskyttelsesplan med det formål at forebygge smittespredning fra besætningen.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes det, at husdyrbruget på Lille Hejbølvej 3 kan drives på stedet uden at påvirke menneskers sundhed negativt.

Alternative løsninger

Den ansøgte løsning er valgt, da den giver den mest optimale udnyttelse af de eksisterende fysiske rammer, der er til rådighed.

Der er desuden vurderet alternative muligheder for placering af byggeriet.

Det er blandt andet overvejet at placere de nye stalde længere mod syd i forlængelse af de eksisterende hønsehuse. Denne løsning er fravalgt, da det vurderes mest optimalt at etablere en større stald på vestsiden af æglæggestaldene. Derudover er den nye hønnikestald placeret således, at smitterisikoen fra grise til hønniker mindskes.

Vurdering

Ud fra de alternativer der er beskrevet, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Samspillet mellem faktorerne jf. § 4 stk. 8 nr. 5.

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der vurderes, om der er kumulative effekter som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.

Vurdering

Det vurderes ud fra beskrivelser og vurderinger i miljøkonsekvensrapporten, at den kumulative effekt mellem punkt 1-4 ikke vil have væsentlige direkte eller indirekte virkning på omgivelserne.

Samlet vurdering af miljøkonsekvensrapporten

Denne ansøgning er udarbejdet efter Husdyrloven og det vurderes ud fra ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på følgende punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur, samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer 1-5.